

■ Rodinné právo

Manželství dvou lidí. Argumenty proti svazkům stejnopohlavních párů jsou překonané

Adéla Nekvasilová
adela.nekvasilova@hn.cz

Manželství je trvalý svazek dvou lidí. Tak by mohlo znít ustanovení občanského zákoníku, které by umožnilo uzavřít sňatek stejnopohlavním párem a jehož novelu představili před měsícem zástupci vládních uskupení STAN, TOP 09, Pirátů, ODS a opozičního ANO. Do sněmovny se tak vrátila debata o tom, co manželství znamená pro českou společnost a jestli práva a povinnosti s ním spojená náleží i homosexuálům.

I přes většinovou shodu ve společnosti ohledně zrovnoprávnění existují také jeho odpůrci. Jejich argumenty jsou například etymologický význam slova manželství, kterému sňatek homosexuálů neodpovídá, nebo ohrožení tradiční rodiny.

Stejnopohlavní páry mohou svůj svazek úředně stvrdit uzavřením registrovaného partnerství, které v lze v Česku uzavřít od roku 2006. Jeho nedostatkem je ale absence práv a povinností, která se vznikem manželství nastávají. „Mezi oběma institucemi existuje řada rozdílů ve více než 100 právních předpisech, a to jak v symbolické, tak v praktické rovině. Registrovaní partneři nezískají automaticky ani společné příjmení, příbuzné nebo rodičovská práva osvojit

si dítě partnera nebo společná rodičovská práva při adopci či pěstounství. Základním problémem je již samotná existence dvou kategorií,“ říká mluvčí iniciativy Jsme fér, která novelu podporuje, Filip Milde.

Kromě potřeby vyrovnat rozdíly je podle Petra Aghy z Ústavu státu a práva Akademie věd nutné zohledňovat také proměnu společenského vnímání. Ve chvíli, kdy většina společnosti považuje jinou sexuální orientaci za normální věc, chtějí tito lidé žít stejně jako ostatní, což znamená i možnost uzavřít sňatek. „Uzákonění registrovaného partnerství bylo spíše jakýmsi Pyrrhovým vítězstvím, jednalo se o kompromis. Je ale třeba říct, že před šestnácti lety nebyly požadavky LGBT+ lidí tak hlasité a dnes si už ani neumíme představit, jak moc se společnost za tu dobu změnila,“ vysvětluje Agha.

Část politiků není z navrhované změny příliš nadšená. Podle premiéra Petra Fialy rodinu tvoří „muž, žena a děti“ a proti návrhu se ostře staví SPD a velká část lidovců. Zákon už v minulosti narážel na to, jak svazek mezi stejnopohlavními páry pojmenovat. Odpůrci použití slova manželství navrhovali, aby těmto lidem sice byla rozšířena práva, ale pokud mož-

no zůstal název registrované partnerství nebo byl zvolen úplně jiný. Odpůrci zrovnoprávnění si totiž stojí za tím, že manželství je symbolem spojení pouze muže a ženy.

„Manželství je etymologického hlediska možná znamená muž a žena, když se ale podíváme na význam tohoto slova v latině či francouzštině, tak zde je etymologie slova rozdílná. Český jazyk je plný novotvarů a to, že tento svazek dnes nazýváme manželstvím, v podstatě nic neznamená,“ říká Agha a dodává, že symboliku manželství lze chápat také jinak.

„Manželství je bezpochyby symbolem a LGBT+ lidé jej chtějí zrovnoprávnit právě proto, že jde o symbol uznání a respektu. Je tak důležité nejen to, že v manželství jsou zakotvena různá rovná práva a povinnosti, ale i symbolické uznání společnosti, že takzvané duhové rodiny plní stejnou funkci jako všechny ostatní rodiny,“ vysvětluje.

Podle psychologa Petra Šmolky je dnes překonán i model tradiční rodiny. „Tradiční rodina, včetně zřetelného a obecně sdíleného rozdělení rolí, je dnes už pouhý umělý konstrukt. Liší se nejen kvůli převládajícím kulturním požadavkům dané doby a společnosti, ale i dle toho, jak k nim jednotlivé rodiny přistupují. Tradiční rodina se zřetelným rozlišením mužské a ženské role se stává spíše výjimkou,“ popisuje.

Do sněmovny se vrátila debata o tom, co institut manželství znamená pro českou společnost.
Foto: Shutterstock

V minulém volebním období zákon umožňující manželství pro všechny prošel prvním čtením, zároveň však poslali poslanci do druhého čtení ústavní zákon o tom, že manželství je přípustné jen mezi mužem a ženou. Druhý zmíněný návrh podporuje i Miloš Zeman s tím, že pokud by se současná novela dostala až k němu, zákon by vetoval.

Do ústavy ale definice manželství podle Aghy nepatří. „Ústava je do-

kument, který zaručuje mechaniku státu a zároveň lidskoprávní hodnotový rámec.

Manželství je ale spíše společenský institut, který slouží ke konkrétní funkci, kterou je výchova dětí a vytvoření ekonomické jednotky. Avšak samotný stav, kdy odpíráme stejnopohlavním párem bezdůvodně vstup do tohoto institutu, je podle mého názoru diskriminační,“ uzavírá Agha.

■ Komentář

Plyn na příděl a možné kompenzace

Arthur Braun
autori@hn.cz

Od propuknutí války na Ukrajině mluví experti v Německu o zastavení dodávek ruského plynu do země. Dodávky z Ruska pokrývají pouze 35 procent německé spotřeby plynu, zatímco loni to byla více než polovina. Němci vozí častěji plyn z Norska a Nizozemska a více využívají i bioplyn a LNG. Zásobníky u našich západních sousedů byly minulý týden naplněny na 57 procent své kapacity. Přes léto se ale výrazně sníží dodávky z plynovodu Nord Stream 1.

Jak postupovat, když není dostatek plynu k pokrytí poptávky, určuje v Německu plán stavu nouze. V závěrečné fázi tohoto plánu (fáze včasného varování přitom již byla vyhlášena) musí být přijata netržní opatření k zajištění dodávek plynu zejména pro takzvané chráněné zákazníky – domácnosti, ale také nemocnice, hasiče a policii. Regulator může nařídít velkým a koncovým spotřebitelům, aby snížili spotřebu plynu, nebo jim plyn zcela odpojil.

Odpovědnost za prvotní výběr mají však distributoři. A ti mají smlouvy se zákazníky. Bude jejich povinností dodávat plyn i nadále, nebo se mohou odvolat na vyšší moc a smlouvy vypovědět?

Dodávky pro velké odběratele je možné krátit, když jde o naléhavé opatření, podnik dosahuje určité velikosti nebo když omezení dodávek plynu trvá určitou dobu. Pro průmyslové podniky by takové zastavení dodávek mělo vážné důsledky. Jejich sdružení varují před hospodářskými škodami a zničenými závody, narušenými dodavatelskými řetězci a nepředvídatelnými důsledky za hranicemi postižených odvětví.

Zelený ministr hospodářství a ochrany klimatu chce ale průmysl a energetiku motivovat, aby nahradily plyn uhlím. To bylo dosud ďábelské řešení a jistě není v unijním návrhu taxonomie udržitelných investic.

Odškodnění za odstávky se poskytují v případě, že je hospodářská existence společnosti „ohrožena nebo zničena nevyhnutelnou škodou nebo je odškodnění nutné k odvrácení či kompenzaci podobných nepřiměřených obtíží“. Německý daňový po-

platník se tak chtít nechtě bude muset na kompenzacích podílet.

V posledních týdnech průmyslníci vyžadují, aby bylo stále více odvětví klasifikováno jako systémové významných – dokonce i výrobci cukrovinek se o ten status hlásili. Přiznání jim ale nebyl a asi ani nebude.

Domácnosti budou mít nakonec značně omezený komfort, a to nejen kvůli šetření nákladů. V Berlíně se již připravují změny zákonů, kdy pronajímatelé již nebudou zavázáni k zajištění vytápění obytných prostor na 21/22 °C (snížení o 1 °C ušetří cca šest procent energie na vytápění).

Podobná diskuse se v Česku zatím tak intenzivně nevedla, ale určitě na to brzy dojde. Domácnosti jistě nebudou mít takovou prioritu v dodávkách plynu, jak se nám snaží někteří politici namluvit. Uvidíme, do jaké míry se společenská solidarita udrží i v zimě. Do té doby pomůže pouze úspora energií a přemýšlení o alternativních řešeních. Tepelná čerpadla a kachlová kamna zažijí v Německu i u nás boom.

Autor je advokát a managing partner v bvp Braun Partners.

~
Domácnosti jistě nebudou mít takovou prioritu v dodávkách plynu, jak se nám snaží někteří politici namluvit.

Inzerce

Pozvánka na valnou hromadu společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci HN061005

Vážený akcionáři,
likvidátor společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci, IČ: 446 85 050, se sídlem Praha 1, Karmelitská 18, PSČ 118 00, zapsané v obchodním rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1111, svolává tímto řádnou valnou hromadu společnosti, která se bude konat

dne 28. 7. 2022 ve 14 hodin
v notářské kanceláři JUDr. Jany Zangiové, notářky na adrese Písecká 9, 130 00 Praha 3

Pořad jednání valné hromady:

- schválení změny stanov společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci,
- projednání odstoupení Martina Koubika z funkce likvidátora společnosti,
- jmenování Mgr. Ludka Šatalíka, bytem Dětská 192, 100 00 Praha 10, likvidátorem společnosti.

Návrhy usnesení:

1. Schvaluje se tato změna stanov společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci: „§ 15 odstavec 4. a 5. a § 34 odst. 1 stanov společnosti se tímto ruší.“
Odůvodnění: Z důvodu hospodárnosti se navrhuje zrušení povinnosti uveřejnění pozvánky na valnou hromadu společnosti v jednom celostátně distribuovaném deníku, kterým jsou Hospodářské noviny, a uveřejňování oznámení v Obchodním věstníku.
2. Schvaluje se tato změna stanov společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci: „§ 34 odst. 2 stanov společnosti zní nově takto: Oznámení a vyhlášky společnosti určené veřejnosti a určenému počtu adresátů se oznamují uveřejněním na internetových stránkách společnosti.“
Odůvodnění: Změna je navrhována z důvodu zlepšení informovanosti adresátů.
3. Valná hromada společnosti projednává odstoupení Martina Koubika z funkce likvidátora společnosti.
4. Valná hromada společnosti jmenuje Mgr. Ludka Šatalíka likvidátorem společnosti.

Rozhodným dnem k účasti na valné hromadě je den konání valné hromady. Na valné hromadě jsou oprávněni hlasovat akcionáři zapsaní ke dni konání valné hromady v seznamu akcionářů, příp. akcionáři, kteří prokáží, že jsou ke dni konání valné hromady vlastníci akcií společnosti.

Návrh změn stanov je k nahlédnutí v sídle společnosti. Akcionář má právo vyžádat si zaslání kopie návrhu stanov na svůj náklad a své nebezpečí.

V Praze dne 13. 6. 2022

Martin Koubik,
likvidátor společnosti SPECIÁL INVEST a. s. v likvidaci